

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 3213	Doknr.: 25
Mottatt: 01 JUN 2004	
Saksbe: ASR/UF1/BLD	481
Kop:	Avskr.:

Vår saksbehandler/tlf.
Olav Gislerud 22 03 71 08

Vår ref.
200400709-4
Deres ref.
200303213-/BLD

Oslo,
25.05.2004

Svar på høring - Samarbeidsformer i skogforskningen - Høstelandgruppas innstilling

Det vises til Landbruksdepartementets brev av 11.3.2004 og innstillingen vedrørende "Samarbeidsformer i norsk skogforskning" utarbeidet av Høstelandgruppa. I samsvar med brevet har Forskningsrådet drøftet Høstelandgruppas anbefaling og de to hovedalternativene departementet vurderer som aktuelle å arbeide videre med.

Landbruket og dermed de markedene som instituttene knyttet til Landbruksdepartementet skal betjene, er under betydelig omstilling. Gjennom de prosesser som departementet allerede har gjennomført eller satt i gang, er omstillingen av instituttene innen landbrukssektoren godt i gang. Innstillingen fra Høstelandgruppa gir et nyttig bidrag i denne prosessen når gjelder skogsektoren. Innstillingen gir også en bra beskrivelse av de utfordringer og muligheter instituttsektoren mer generelt står overfor.

Når det gjelder Høstelandgruppas anbefalinger, har gruppa rett i mange av sine vurderinger. Anbefalingen er imidlertid fundert mer på utfordringene i skogsektoren generelt enn på det som gjelder forskning spesielt. De positive synergieffektene og konsekvensene for forskningen er for lite belyst til at Forskningsrådet kan anbefale en organisatorisk løsning der alt samles i en stiftelse som et randseinstituttt til NLH. Det økonomiske og organisatoriske fundamentet synes heller ikke å være til stede for en slik løsning på kort sikt.

Utvalget har lagt stor vekt på at Landbruksdepartementet og andre brukere bør utøve sin innflytelse i kraft av krevende kunder og ikke eiere. Forskningsrådet er enig i at i en tid med økt markedsorientering styres utviklingen av forskningsinstitusjonene i større grad gjennom krevende kunder. Med den posisjon Landbruksdepartementet har på dette området, virker det imidlertid mer naturlig å velge en aksjeselskapsløsning med bl.a. Landbruksdepartementet og NLH som aksjeeiere, framfor en stiftelsesløsning.

For øvrig vil Forskningsrådet på linje med Landbruksdepartementet og Høstelandutvalget legge stor vekt på relasjonen og samarbeidet mellom NLH og Skogforsk. Bl.a. er arbeidsdelingen mellom de to institusjonene historisk betinget og trenger en gjennomgang. Samtidig er samarbeidet mellom de to institusjonene viktigere enn noen gang tidligere. Et mål om tett og nært forpliktende samarbeid må derfor tillegges stor vekt i de organisatoriske løsninger som blir valgt. Forskningsrådet vil også i tråd med Carlssonutvalget anbefale at det nordiske samarbeidet gis oppmerksomhet. Gjennom SamNordisk Skogforskning (SNS) er det tatt initiativ til et tettere samarbeid og arbeidsdeling innenfor

skog- og treforskningssektoren gjennom den såkalte CAR-ordningen. Dette er et initiativ som bør følges opp.

Når det gjelder departementets vurderinger, er Forskningsrådet enig i at begge de to hovedretningene kan være aktuelle for framtidig forskning og kunnskapsutvikling på området. I forhold til samordning/samarbeid med NLH er det lite som skiller de to hovedretningene, selv om NLH inngår på eiersiden av aksjeselskapet Bioforsk.

Etter Forskningsrådets syn bør de deler av virksomheten ved Skogbrukets kursinstitutt som Landbruksdepartementet finansierer, uavhengig av valg av hovedretning knyttes til Skogforsk virksomhet. Det synes også naturlig å vurdere å knytte NIJOS til begge de to hovedretningene, men Forskningsrådet kan ikke se at en slik kopling er en nødvendig forutsetning sett fra et forskningsmessig synspunkt. Virksomhet av rent forretningsmessig art må i tilfelle skilles ut som egne selskaper for å unngå en sammenblanding av forskning og forretningsdrift. En sterkere kopling mellom Skogforsk, NLH og NINAs avdeling i Oslo er en interessant, mens forholdet til Det norske Skogfrøverk neppe er særlig viktig forskningsmessig sett.

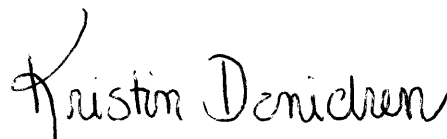
Både for Skogforsk og NIJOS er det offentlig forvaltning som er den dominerende kunde, og i lang tid framover vil det være kunnskapsbehov innen areal og ressursforvaltning som vil danne mye av basisen for disse to institusjonene. Oppdragsmengden fra næringslivet til Skogforsk har fram til nå vært beskjedent, og næringen signaliserer heller ikke noen umiddelbar endring i dette. Fokuset fra skognæringens side er i dag lengre ut i verdikjeden på bruk av trevirke og på annen bruk av skog- og utmarksarealene. Det kan skyldes at næringen nærmest tar det som en selvfølge at det Skogforsk står for vil de også for framtida få gratis. På mange måter kan dette markedet derfor betraktes som nokså umodent, og det er felter hvor Skogforsk heller ikke er spesielt sterke og har behov for å utvikle seg på. Nettopp det at det både på etterspørsels- og på tilbudssiden er noen mangler er et argument mot å velge Bioforskalternativet. I en etableringsfase er det fare for at Bioforsk vil mangle styrke og ressurser nok til å utvikle et senter for skog, utmark og landskap. Dette behøver ikke å bety at alternativet med et senter i Bioforsk skal skrinlegges for godt.

En fare med en løsning etter hovedalternativet skog – areal – ressursforvaltning som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, er at dette kan føre til at institusjonen ikke utvikler seg verken mot det private markedet eller mot en sterkere samordning med NLH og NINA. Landbruksdepartementet og Forskningsrådet må derfor i sin basisbevilgningspolitikk aktivt søke å motvirke en slik utvikling. Et aktivt og velutviklet tilbud fra forsknings- og utdanningsmiljøet på Ås vil være en viktig faktor i arbeidet med å få til økt verdiskaping på basis av skog og tre og av utmarksressursene. Slik sett kan et senter i tilknytning til NLH som et aksjeselskap eller det å bygge Skogforsk inn i NLH være aktuelle framtidige løsninger.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Knut B. Haanæs
direktør
Innovasjonsdivisjonen

Kristin Danielsen
kons. avdelingssjef
Innovasjonsdivisjonen